

حبس نداریم و ماده ۶۷۷ به این صورت اصلاح شده است.»

این وکیل دادگستری در رابطه با بند بعدی ماده ۱ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری نیز به بررسی اصلاحات ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی پرداخت و بیان داشت: «مطابق ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک، چنانچه موجب حد قذف نباشد، به مجازات شلاق تا (۷۴) ضربه و یا پنجاه هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود. قانون‌گذار در مصوبه جدید شلاق را از بین برده و مجازات را به جزای نقدی درجه شش که از دو میلیون تا ۸ میلیون است، تقلیل داده است. همچنین اگر کسی به کسی توهین کند الآن دیگر شلاق ندارد و فقط جزای نقدی دارد. لازم است که در اینجا این نکته را ذکر کنم که ما در جرم‌شناسی یک چالشی داریم مبنی بر اینکه چرا اگر فردی مثلاً به من توهین کند، چرا دو تا هشت میلیون در اختیار دولت قرار گیرد. در واقع به من فحش داده، من رفتم شکایت و پیگیری کردم دو میلیون تا هشت میلیون به جیب دولت برود. توهین نمی‌کردیم، تصادفی کنیم، پارک ممنوع ۱۰۰ هزار تومان است ولی اگر توهین کنیم هشت میلیون تومان باید به طرف بدهی. در انگلستان توهین اصلاً جرم نیست، اصلاً کیفری ندارد، جزای نقدی و حبس هم ندارد، من هم موافق هستم ولی اگر کسی توهین کند باید جبران خسارت کند. یک چالشی که داریم این است که کاهش قوانین ما مبنایی تر تصویب می‌شد، خودم اگر بودم توهین را تبدیل می‌کردم به جبران خسارت معنوی برای بزه‌دیده و این پول به جیب بزه‌دیده می‌رفت آثار بازدارندگی‌اش هم بیشتر بود. مورد آخر ماده ۱ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مربوط به افترا است. مطابق با ماده ۶۹۷ قانون مجازات اسلامی افترا یک ماه تا یک سال حبس داشت و تا ۷۴ ضربه شلاق نیز شامل آن می‌شد؛ اما در قانون جدید به جزای نقدی تبدیل شده است و دیگر افترا مجازات حبس و شلاق ندارد؛ بلکه جزای نقدی درجه ۶ تبدیل شده دو میلیون تا هشت میلیون تومان. این خلاصه‌ای از "ماده ۱" بود.»

«ماده ۲» قانون «کاهش مجازات حبس تعزیری» از اتفاقات مثبت نظام حقوقی است.

دکتر شیخ‌الاسلامی درباره ماده ۲ قانون مجازات حبس تعزیری اظهار داشت: «در ماده ۲ یک تبصره به ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی اضافه شده است که یکی از موارد بسیار جالب این قانون و اتفاق خوب و مثبت آن است. مطابق این تبصره چنانچه دادگاه در حکم صادره مجازات حبس را بیش از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند، باید مبتنی بر بندهای این ماده یا سایر جهات قانونی، علت صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی را ذکر کند. عدم رعایت مفاد این تبصره موجب مجازات انتظامی درجه چهار می‌باشد. در دادگاه‌های ما در این زمینه میان قضات اختلاف نظر وجود داشت و گاهی یک قاضی می‌گفت این حداقلی است و قاضی دیگر می‌گفت حداکثری است؛ ولی الآن قانون‌گذار این مورد را تکلیف کرده است. اصل بر این است که قضات دادگاه‌های کیفری وقتی می‌خواهند حکم بدهند، حداقل حکم و مجازات را بدهند و اگر می‌خواهند سمت حداکثر برونند، رفتند باید دلایل آن را ذکر کنند؛ مثلاً قاضی باید بگوید قانون به ما گفته که اگر آدم ربایی با عنف و تهدید باشد مجازات دو تا پنج سال، به پنج تا ۱۰ سال تبدیل می‌شود؛ پس ناچاریم تشدید کنیم. یا دلیل قانونی یا بندهای چهارگانه ماده ۱۸ است. ماده ۱۸ قانون مجازات معیار برای مجازات‌ها و تعیین بین حداقل و حداکثر داده، شیوه و انگیزه ارتکاب اقدامات پس از ارتکاب توابع، گفته باید به آن‌ها استناد کنی و بندهای چهارگانه را بیاوری و توضیح داده شود که به دلیل توابع است که من بیش از حداقل حکم داده‌ام. ولی اگر قانون پیش‌بینی نکرده بندهای چهارگانه ماده ۱۸ باید استناد کند و بر اساس آن بتواند حداکثر بدهد. به نظرم این ماده در روند قضات تأثیرگذار خواهد بود. تا به حال قضات دوست داشتند هر طور بخواهند حکم بدهند معمولاً هم می‌دیدید خیلی‌ها حداقل حکم می‌دادند و بعضی‌ها حداکثر حکم می‌دادند؛ ولی الان مکلف به حداقل هستند.»

وی با نگاهی تطبیقی به قوانین کشور فرانسه بیان کرد: «فرانسوی‌ها کار دیگری هم کرده‌اند

» در ماده ۲ یک تبصره به ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی اضافه شده است که یکی از موارد بسیار جالب این قانون و اتفاق خوب و مثبت آن است. مطابق این تبصره چنانچه دادگاه در حکم صادره مجازات حبس را بیش از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند، باید مبتنی بر بندهای این ماده یا سایر جهات قانونی، علت صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی را ذکر کند. عدم رعایت مفاد این تبصره موجب مجازات انتظامی درجه چهار می‌باشد. ۶۶

که کاش قانون‌گذار آن کار را هم می‌کرد. در قانون فرانسه دادگاه کیفری مکلف است همه حبس‌ها را تعلیق کند. اگر تعلیق نکند باید استدلال بیاورد؛ چون اصل بر تعلیق است. زندان‌ها پراست و مشکل داریم، زندان جواب نداده و شکست خورده است؛ پس تعلیق برای این است که مردم زندان نزنند، ولی محکومشان هم بکنیم باید با استدلال باشد. قانون ما این تعلیق را نیاورده و کار را خیلی سخت کرده است. اما در حداقل مجازات تحول و ابتکار خوبی رخ داده است که حداقل است قاضی در حداکثر بسته است؛ مگر استدلال کند و حتماً باید حداقل را بدهد. اگر در تعلیق هم اضافه می‌کردیم که همین حداقل را هم باید تعلیق کند و اگر تعلیق نکند باید استدلال کند. تعزیرات پنج تا هشت که قابل تعلیق هستند، شاید رویه ما به فرانسه نزدیک می‌شد و آمار زندانیان کمتر می‌شد.»

دکتر شیخ‌الاسلامی در رابطه با ماده ۳ قانون مجازات اسلامی نیز اضافه کرد: «یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۶) به ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ الحاق شد که تمام حبس‌های ابد غیر حدی مقرر در قانون به حبس درجه یک تبدیل می‌شود. ماده ۱۹ در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ ماده مشهوری است و در آن جرایم و مجازات‌ها را به هشت درجه تقسیم کرده است. طرح اولیه‌ای که شورای نگهبان با آن مخالفت کرد این بود که اولاً حبس‌های درجه یک بیش از ۲۵ تا ۳۰ سال